

TAURAGĖS RAJONO
SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS
SVEIKATOS BIURAS

2025 M. TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS ATASKAITA

2026

1. ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėsena Tauragės rajono savivaldybėje vykdoma vadovaujantis Bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Pateikiami rodikliai atspindi, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. strategijos (toliau – LSS) tikslai ir jų uždaviniai.

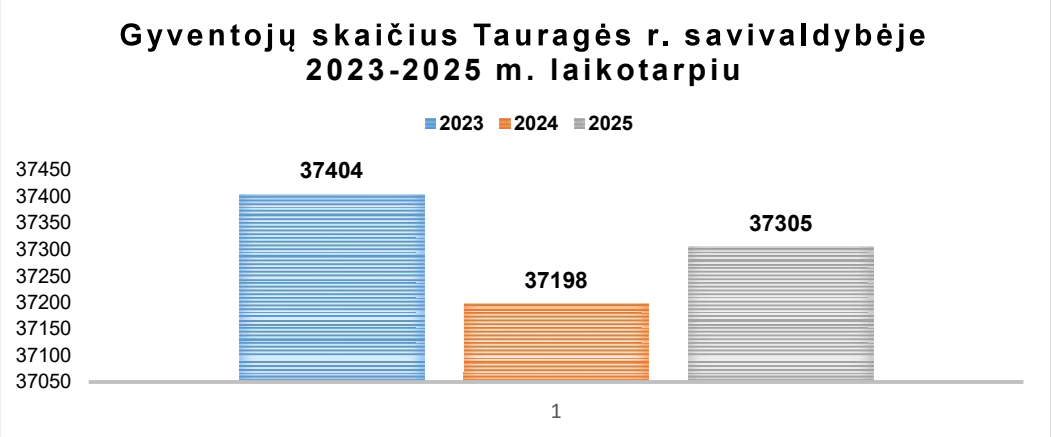
Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos tikslas – pateikti pagrindinius savivaldybės gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritetines kryptis savivaldybės plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms.

Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais: Valstybės duomenų agentūros portalu, Visuomenės sveikatos stebėsenos informacine sistema ir Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamento Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus duomenimis.

2. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

Valstybės duomenų agentūros duomenimis 2025 m. Tauragės rajono savivaldybėje gyveno 37 305 (1 pav.) gyventojai, iš kurių 47 % (17 493) sudarė vyrai ir 53 % (19 812) – moterys. Lyginant su 2024 m. (37 198) gyventojų skaičius padidėjo 107 asmenimis.

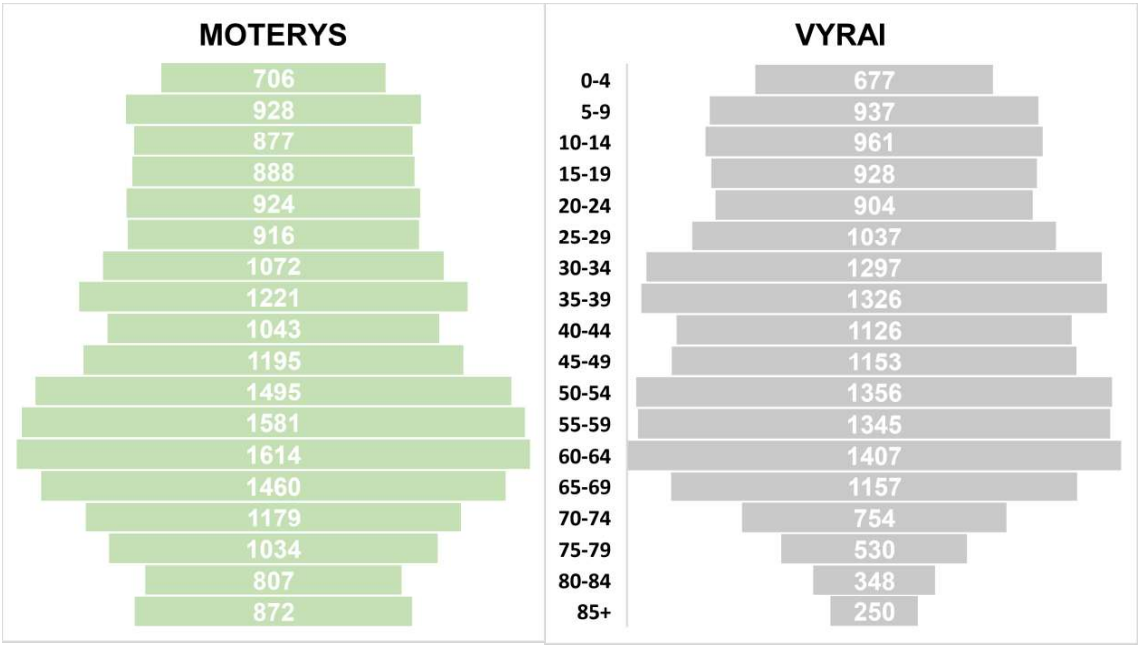
1 pav. Gyventojų skaičius Tauragės rajono savivaldybėje 2023–2025 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys

Lietuvoje 2024 m. gyveno 2 890 664 gyventojas (4 773 gyventojais daugiau nei 2024 m.), iš kurių 52 % (1 516 981) sudarė moterys ir 48 % (1 373 683) – vyrai.

2025 m. **didžiausią** Tauragės rajono savivaldybės **darbingo amžiaus** (20–69 m.) gyventojų dalį pagal penkmetines amžiaus grupes (2 pav.) sudarė **60–64 m.** amžiaus **moterys** (1 614) ir **vyrai** (1 407), o **mažiausią – 25–29 m. moterys** (916) ir **20–24 m. vyrai** (904). Savivaldybėje pastebimas gyventojų senėjimas.

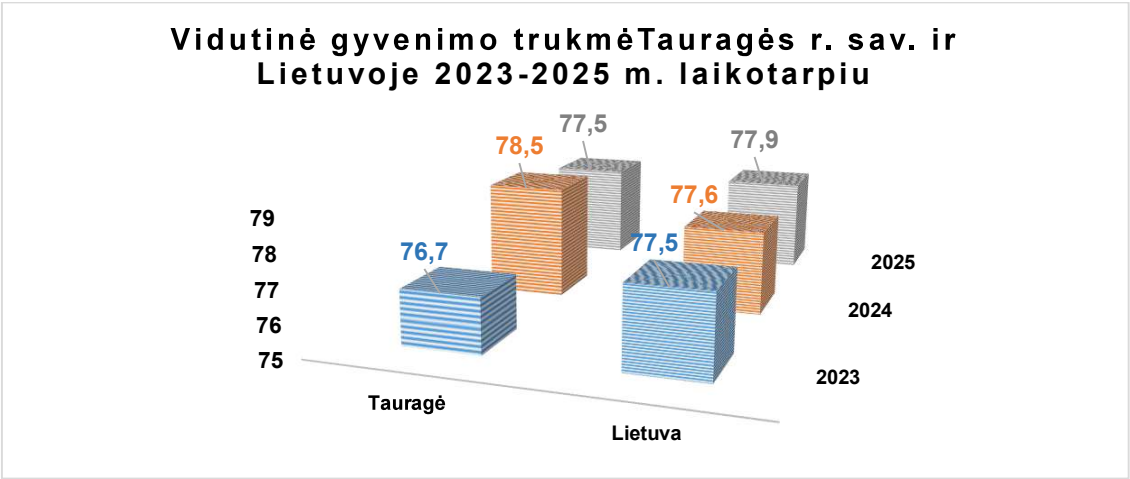
Tauragės rajono savivaldybės gyventojų amžiaus profilis 2025 m.

2 pav. Tauragės rajono savivaldybės gyventojų demografinis medis 2025 m.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys

Vidutinės gyvenimo trukmės ilgėjimas parodo mažėjantį bendrą rizikos veiksnių poveikį, ligų paplitimą, vykdomų intervencijų bei gydymo veiksmingumą.

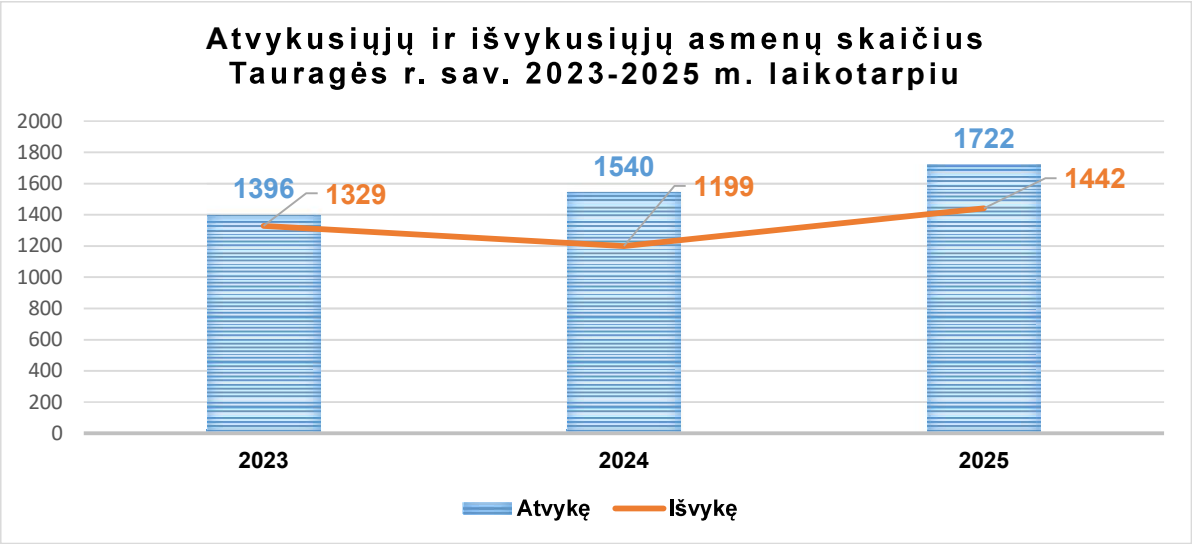
3 pav. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė Tauragės r. sav. ir Lietuvoje 2023–2025 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys

Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. strategijoje (toliau – LSS) vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės siektinas rodiklis numatytas 77,5 m.

2025 m. Tauragės rajono savivaldybėje šis rodiklis (3 pav.) sumažėjo 1 m., lyginant su 2024 m., atitiko siektiną LSS, tačiau buvo mažesnis 0,4 m. nei Lietuvos rodiklis.

Valstybės duomenų agentūros duomenimis 2023-2025 m. laikotarpiu Tauragės rajono savivaldybėje (4 pav.) atvykusių asmenų skaičius buvo didesnis nei išvykusiųjų (2023 m. – 67 asmenimis, 2024 m. – 341 asmeniu, 2025 m. – 280 asmenų).

4 pav. Atvykusių ir išvykusių asmenų skaičius Tauragės r. savivaldybėje 2023–2025 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūros duomenys

3. SOCIOEKONOMINĖ SITUACIJA

Ilgalaikio nedarbo lygis – nedarbas, trunkantis ilgiau nei metus, procentas nuo darbo jėgos. Šis socialinio ir ekonominio poveikio sveikatai veiksnių rodiklis parodo ilgalaikio nedarbo lygį, kuris turi nemažą įtaką fizinei ir psichikos sveikatai. Jį galima priskirti sveikatos rizikos grupei.

2025 m. Tauragės rajono savivaldybėje ilgalaikio nedarbo lygio rodiklis (darbingo amžiaus asmenų) sumažėjo 0,3 proc. (1,6 proc., 361 asmuo), lyginant su 2024 m. (1,9 proc., 431 asmuo), ir 0,2 proc. – su 2023 m. (1,8 proc., 412 asmenų).

Registruoto nedarbo lygis 2025 m. savivaldybėje siekė 9,0 proc., kaip ir 2024 m. (9,0 proc.), o lyginant su 2023 m. (8,3 proc.) – padidėjo 0,7 proc.

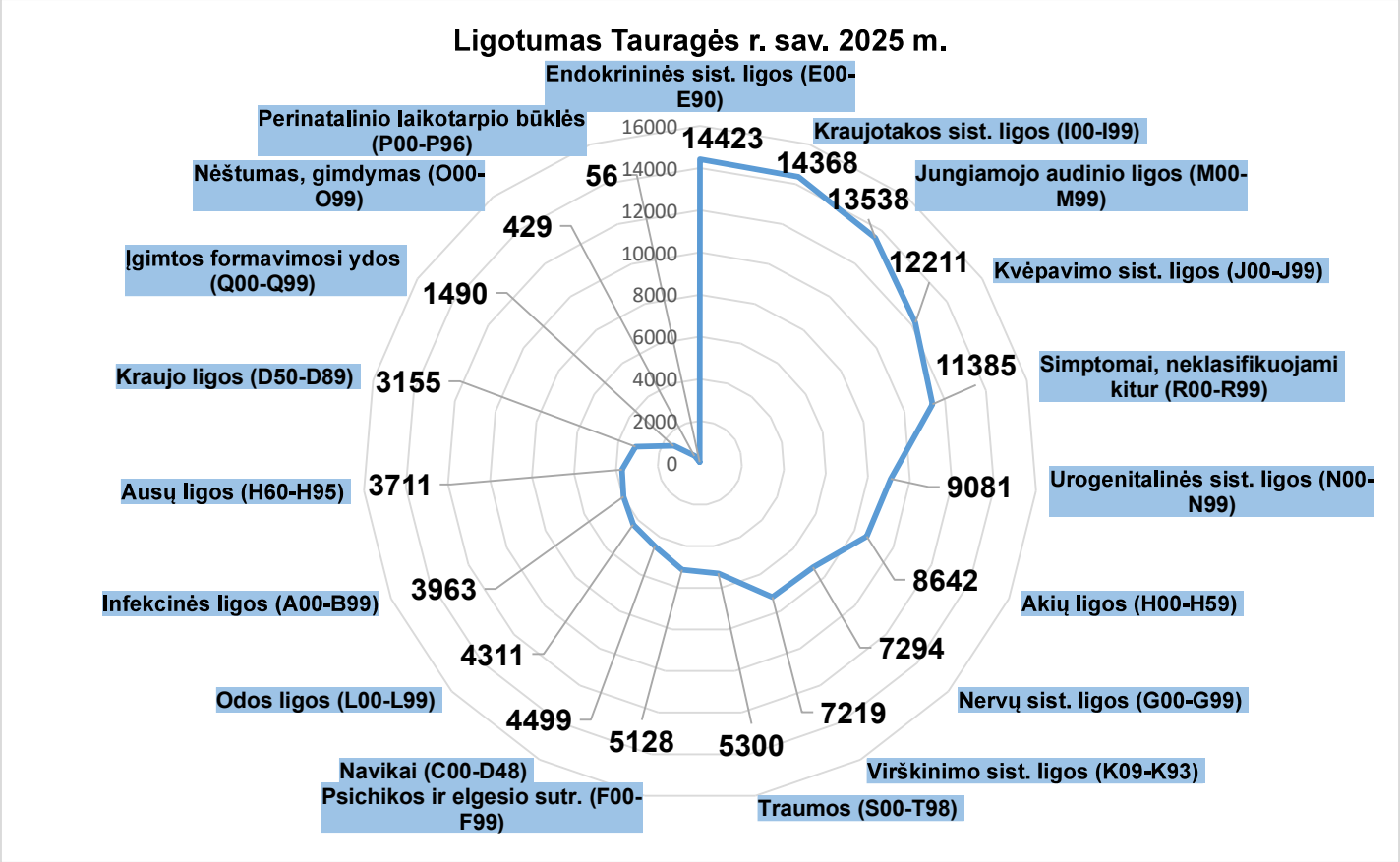
4. SVEIKATA

Sergamumo ir ligotumo statistinių rodiklių tikslas – stebėti ir vertinti gyventojų sveikatos būklę pagal susirgimus, užregistruotus sveikatos priežiūros įstaigose, stebėti sergančių gyventojų charakteristikas, sveikatos būklės rodiklių pokyčius. Šie rodikliai yra

tiesiogiai skaičiuojami iš administracinio duomenų šaltinio – Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinės sistemos (toliau – PSDF IS). Skaičiuojami tik duomenys, įvesti į PSDF IS, kuriuos įveda visos sveikatos priežiūros įstaigos, turinčios sutartis su Ligonių kasomis. Ligotumo duomenys yra metodiškai patikimesni.

Ligotumas – bendras visų žinomų ligos atvejų skaičiaus ir gyventojų skaičiaus santykis tam tikru laiko momentu metų gale. **Didžiausi** Tauragės rajono savivaldybėje 2025 m. užregistruoti **ligotumo rodikliai** (5 pav.): **ligotumas endokrininės sistemos ligomis – 14 423 atvejai** (2024 m. – 14 205 atvejai), ligotumas kraujotakos sistemos ligomis – 14 368 atvejai (2024 m. – 14 239), ligotumas jungiamojo audinio ligomis – 13 538 atvejai (2024 m. – 12 904 atvejai), ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis – 12 211 atvejai (2024 m. – 12 550 atvejų), **o mažiausi – ligotumas perinatalinio laikotarpio būklės ligomis – 56 atvejai (2024 m. – 38 atvejai).**

2024 m. didžiausias užregistruotas ligotumas buvo – ligotumas kraujotakos sistemos ligomis, o 2025 m. – ligotumas endokrininės sistemos ligomis.

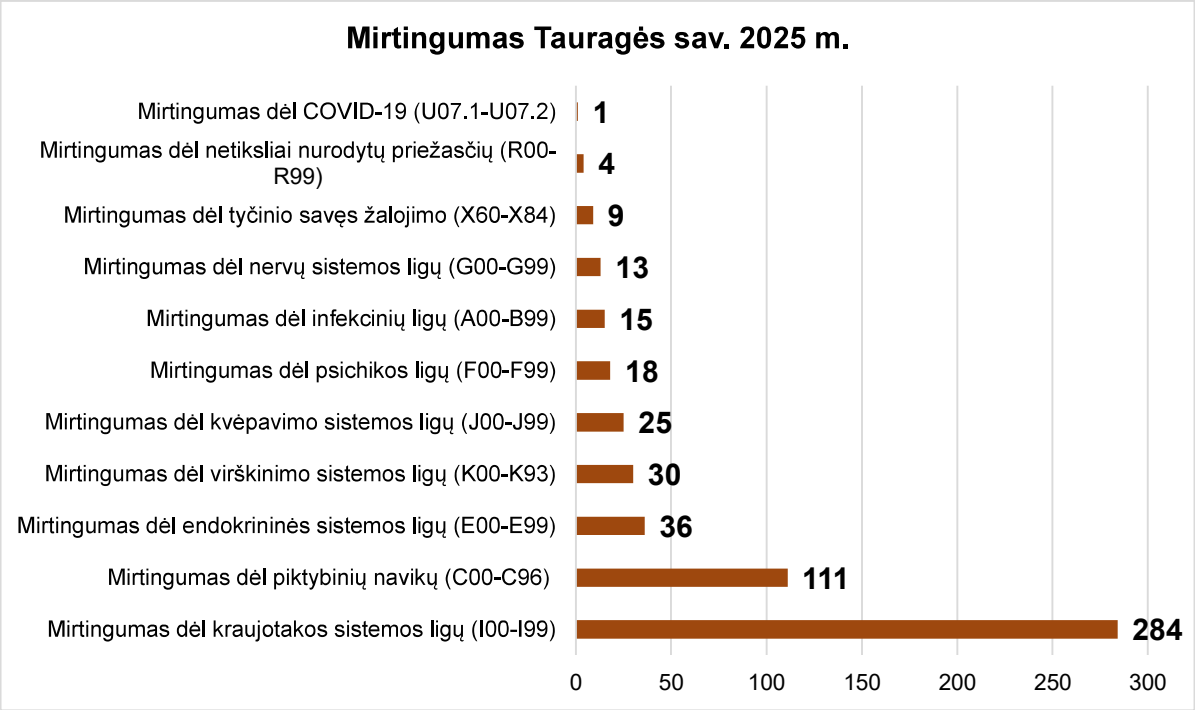

5 pav. Ligotumo rodikliai (absoliutūs skaičiai) Tauragės rajono savivaldybėje 2025 m.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

Mirtingumas – per metus dėl tam tikros priežasties mirusių asmenų ir vidutinio metinio gyventojų skaičiaus santykis.

Didžiausia Tauragės rajono savivaldybės gyventojų dalis 2025 m. (6 pav.) mirė dėl **kraujotakos sistemos ligų** – 284 asmenys (2024 m. – 243 asmenys) – padidėjo 41 atveju ir dėl **piktybinių navikų ligų** – 111 asmenų (2024 m. – 101 asmuo) – padidėjo 10 atvejų.

6 pav. Mirusiųjų skaičius pagal mirties priežastis Tauragės rajono savivaldybėje 2025 m.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

Lyginant 2024 m. ir 2025 m. mirtingumo rodiklius Tauragės rajono savivaldybėje, 2025 m. mirtingumas taip pat **padidėjo** dėl virškinimo sistemos ligų ir dėl psichikos ligų – po 11 atvejų, dėl infekcinių ligų – 8 atvejais, dėl endokrininės sistemos ligų – 3 atvejais, dėl kvėpavimo sistemos ligų ir nervų sistemos ligų – po 1 atvejį. Tokie patys atvejų skaičiai išliko dėl tyčinio savęs žalojimo – po 9 atvejus ir dėl simptomų, neklasifikuojamų kitur, ligų – po 4 atvejus. **Sumažėjo** mirtingumas dėl COVID-19 – 3 atvejais.

5. 2026 M. SUAUGUSIŲJŲ GYVENSENOS TYRIMAS

Suaugusių gyvensenos stebėsena vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“, nurodančiu periodiškai, kas 4 metus atlikti suaugusiųjų gyvensenos tyrimus. Tyrimai atlikti 2018 m., 2022 m. ir 2026 m. 60 savivaldybių. Tyrimus atlieka savivaldybių arba aptarnaujantys savivaldybę visuomenės sveikatos biurai, Higienos institutas koordinuoja gyvensenos stebėsenos tyrimus ir rengia suvestines ataskaitas. Tyrimo populiacija – 18 m. ir vyresni asmenys. 2026 m. tyrimas buvo vykdomas nuo kovo 2 d. iki gegužės 31 d. Apklausai

naudotas Sveikatos apsaugos ministerijos suderintas standartizuotas klausimynas, kurį sudaro 30 klausimų (23 klausimai apie gyvenseną ir 7 sociodemografiniai). Šiame tyrime dalyvavo 427 Tauragės rajono savivaldybės gyventojai, iš kurių – 228 moterys ir 197 vyrai, 257 respondentai gyveno mieste, 170 – kaime.

Gyvensenos stebėsenos rodikliai suskirstyti į tris grupes (1 priedas):

1. Subjektyvus gyvenimo kokybės, sveikatos, laimingumo vertinimas, prislėgta nuotaika, artimi žmonės, ilgalaikės sveikatos problemos ir gyvensenos keitimas.

1.1. Gyvenimo kokybės, sveikatos vertinimas, laimingumas. Daugiausia tauragiškių, net 76,8 proc. (2022 m. – 74,4 proc.), vertina savo gyvenimo kokybę kaip gerą ar labai gerą. Šis rodiklis, lyginant su 2022 m. tyrimu padidėjo 2,4 proc. Net 4,9 proc. padidėjo tauragiškių, kurie jaučiasi laimingi ar labai laimingi, rodiklis (69,6 proc., 2022 m. – 64,7 proc.) ir mažiausiai – 68,4 proc. Tauragės r. sav. gyventojų savo sveikatos būklę vertina kaip gerą ar labai gerą, kaip ir 2022 m. (68,3 proc.).

1.2. Prislėgta nuotaika, artimi žmonės, ilgalaikės sveikatos problemos ir gyvensenos keitimas. Didžiausia dalis tauragiškių – 80,4 proc. (2022 m. – 59,9 proc.) – buvo tie, kurie per paskutinius 12 mėnesių bandė keisti savo gyvenseną, bet nepakeitė; tų, kurie turėjo ilgalaikių sveikatos problemų rodiklis buvo 35,8 proc. (2022 m. – 28,3 proc.), padidėjo 7,5 proc., o asmenų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ar daug labiau nei anksčiau, rodiklis sumažėjo net 11 proc. iki 10,5 proc. (2022 m. – 21,5 proc.). Mažiausioji dalis – 2,3 proc. – tauragiškių neturi nė vieno artimo žmogaus, kuriuo galėtų pasitikėti susidūrus su sunkiomis asmeninėmis problemomis, kaip ir 2022 m. (2,4 proc.).

2. Sveikatos elgsena (fizinis aktyvumas ir mitybos įpročiai):

2.1. Sveikatos elgsena (fizinis aktyvumas). Tauragiškių, kurie užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas ir daugiau per ir savaitę (25,8 proc.) – sumažėjo 6,7 proc. (2022 m. – 32,5 proc.).

2.2. Sveikatos elgsena (mitybos įpročiai). Daugiausiai tauragiškių bent kartą per dieną valgo daržoves (neskaitant bulvių) – 41,5 proc. (2022 m. – 32,7 proc.). Šis rodiklis padidėjo 8,8 proc. Papildomai nededančių druskos į paruoštą maistą sumažėjo 1,9 proc. (36,5 proc.), lyginant su 2022 m. (38, 4 proc.). Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius (neskaitant sulčių), dalis (31,9 proc.) padidėjo 8,1 proc. (2022 m. – 23,8 proc.), o suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo saldumynus, dalis (15,5 proc.), padidėjo 1,9 proc. (2022 m. – 13,6 proc.). Tarp apklaustųjų 1,2 proc. sumažėjo tų, kurie bent kartą per dieną geria gazuotus saldžiuosius gėrimus (2026 m. – 1,9 proc., 2022 m. – 3,1 proc.) ir 0,1

proc. gyventojų, kurie bent kartą per dieną geria energinius gėrimus (2026 m. – 0,9 proc., 2022 m. – 1,0 proc.).

3. Rizikingas elgesys (tabako, elektroninių cigarečių rūkymas, alkoholio vartojimas, narkotinių ar psichotropinių medžiagų vartojimas, saugumas kelyje):

3.1. Tabako gaminių bei elektroninių cigarečių vartojimas. 2026 m. tabako gaminius vartojančių tauragiškių rodikliai padidėjo 5,1 proc., kurie per paskutinius 12 mėnesių vartojo kasdien (2026 m. – 16,4 proc., 2022 m. – 11,3 proc.) ir 4,7 proc., kurie per paskutines 30 dienų vartojo kasdien (2026 m. – 16,5 proc., 2022 m. – 11,5 proc.). Mažesnė dalis – 6,6 proc. – per paskutines 30 dienų kasdien rūkė elektronines cigaretes arba naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui (2022 m. – 6,9 proc.) ir per paskutinius 12 mėnesių kasdien rūkė elektronines cigaretes arba naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui – (2022 m.– 6,4 proc.).

3.2. Alkoholio ir narkotinių ar psichotropinių medžiagų vartojimas. Daugiausiai – net 19,0 proc. – Tauragės r. gyventojų vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau per paskutines 30 dienų (2022 m. – 20,7 proc.), 15,7 proc. – per paskutinius 12 mėnesių vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau (2022 m. – 15,1 proc.). Mažesnė dalis tauragiškių, kurie vartojo alkoholinius gėrimus kasdien per paskutines 30 dienų – 0,7 proc., išliko tokia pati 2026 m., kaip ir 2022 m. 1,8 proc. padidėjo Tauragės r. gyventojų bent kartą per savo gyvenimą vartojusių narkotines ar psichotropines medžiagas (narkotikus) be gydytojo paskyrimo (2026 m. – 11,9 proc., 2022 m. – 10,1 proc.).

3.3. Saugumas kelyje. Tauragiškių, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobiliu, dalis (96,5 proc.) padidėjo 1,3 proc. (2022 m. – 95,2 proc.), o tų, kurie visada dėvi šalmą važiuodami dviračiu (13,6 proc.), padidėjo 7,8 proc. (2022 m. – 5,8 proc.), tačiau 3,6 proc. sumažėjo gyventojų dalis (20,4 proc.), kurie tamsiu paros metu būdami lauke visada nešioja atšvaitus (2022 m. – 24 proc.).

Bendrą Lietuvos suaugusiųjų gyvensenos tyrimo duomenų analizę ir parengtą rodiklių ataskaitą galima rasti Higienos instituto interneto svetainėje adresu: https://www.hi.lt/uploads/Institutas/Visuomenes_sveikatos_inovaciju_centras/Ataskaitos/HI_suaugusiuju_gyvensenos_rodikliai_2026.pdf

6. 2025 M. TAURAGĖS R. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIAI

2025 m. Tauragės r. savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profiliai pateikiami pagal šviesoforo spalvas (1 lentelė) – žalia spalva reiškia geriausią situaciją atspindintį rodiklį, geltona – tenkinamą, raudona – blogiausią.

1 lentelė. Tauragės r. sav. sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis pagal šviesoforo spalvas.

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės		Lietuvos reikšmės			Santykis Savivaldybė/Lietuva
	2025/2024 m. rodikliai, jų pokytis	2025 m. rodiklis (kiekis)	2025 m. rodiklis	Blogiausia rodiklio reikšmė tarp 60 sav. 2025 m.	Geriausia rodiklio reikšmė tarp 60 sav. 2025 m.	
1	2	3	4	5	6	7
2 stulpelyje rodyklės atspindi 2025 m. pokytį neigiamą ⬇, teigiamą ⬆, ar nepakitusį ➡, lyginant su 2024 m. rodikl						
Strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai						
Strateginiai rodikliai:						
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	⬇ 77,5 (78,5)	78	77,9	71,4	83,8	0,99
Išvengiamas mirtingumas, proc.	⬇ 76,5 (76,7)	173	76,3	93,8	67,9	1,00
1 tikslas. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį						
1.1. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą						
Savižudybių sk. (X60-X84) 100 000 gyv.	⬇ 24,1 (24,2)	9	19,6	71,3	0,0	1,33
Standartizuotas mirtingumas dėl tyčinio savęs žalojimo (X60-X84) 100 000 gyv.	⬇ 24,1 (23,0)	9	17,3	72,0	0,0	1,39
Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyventojų	⬇ 13,4 (18,8)	5	39,5	84,8	0,0	0,34
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 moksl. (2024)	⬇ 67,6 (78,5)	228	44,4	170,1	22,1	1,52
Socialinę pašalpą gaunančių šeimų skaičius 1 000 gyv.	⬇ 17,1 (17,2)	636	13,4	43,0	0,7	1,28
Ilg. nedarbo lygis, darbo jėgos, proc.	⬇ 1,6 (1,9)	361	1,6	3,8	0,3	1,00
Gyv. skaičiaus pokytis 1000 gyv.	⬇ -1,3 (2,9)	-47	-1,1	-34,9	43,0	1,18
1.2. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu						
Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	⬇ 88,5 (91,3)	33	75,7	186,1	33,8	1,17
Standartizuotas mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	⬇ 82,0 (83,4)	33	71,5	168,1	30,0	1,15
Policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje sk. 1 000 gyv.	⬇ 17,6 (21,5)	656	19,3	37,2	5,1	0,91
Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (TB registro duomenys)	⬆ 42,9 (24,2)	16	18,7	109,0	0,0	2,29
Sergamumas tuberkulioze (+recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyv. (TB registro duomenys)	⬆ 45,6 (26,8)	17	21,3	109,0	0,0	2,14
2 tikslas. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką						
2.1. Kurti saugias darbo ir sveikas buities sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą						

Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų darbe, sk. 10 000 gyv.	⇩ 0,9 (1,7)	2	0,9	3,1	0,0	1,00
Traumų dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje sk. 10 000 gyv.	⇧ 130,4 (115,2)	111	135,0	189,6	77,6	**0,97**
Asmenų, pirmą kartą nustatytas sumažėjęs dalyvumo lygis, sk. 10 000 gyv.	⇧ 91,8 (71,2)	212	70,8	128,2	49,7	**1,30**
Sergamumas žarnyno infekc. ligomis (A00-A09) 10 000 gyv. (NVSC duom.)	⇧ 201,2 (185,8)	750	170,7	301,0	4,6	**1,18**
2.2. Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį						
Mirtingumas dėl paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	⇩ 2,7 (5,4)	1	3,6	28,9	0,0	**0,75**
Standartizuotas mirtingumas dėl paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.	⇧ 3,1 (2,0)	1	3,4	38,1	0,0	**0,91**
Mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	⇩ 16,1 (18,8)	6	14,5	52,4	0,0	**1,11**
Standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.	⇩ 14,3 (16,2)	6	13,6	33,8	0,0	**1,05**
2.3. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių						
Mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.	⇨ 5,4 (5,4)	2	5,3	44,3	0,0	**1,02**
Standartizuotas mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.	⇩ 4,2 (,5,0)	2	5,0	37,3	0,0	**0,84**
Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.	⇨ 0,0 (0,0)	0	1,2	15,1	0,0	**0,00**
Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) skaičius 10 000 gyv.	⇩ 5,1 (56,0)	19	5,6	10,1	0,0	**0,91**
2.4. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą						
Oro teršalų (KD2,5 ir/arba, 10 ir/arba *azoto dioksido*) vidutinė metinė koncentracija sav. (qg/ m³)	⇩ 13,79 (11,45)	netaikomas	0	0	0	0
3 tikslas. Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą						
3.1. Sumažinti alk. gėrimų, tabako, neteisėtą narkotinių ir psich. medžiagų vartojimą ir prieinamumą						
Mirtingumas dėl narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	⇩ 2,7 (5,4)	1	3,7	20,8	0,0	**0,73**
Standartizuotas mirtingumas dėl narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	⇩ 2,6 (6,0)	1	3,6	24,4	0,0	**0,72**
Mirtingumas dėl alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.	⇧ 29,5 (8,1)	11	23,3	107,1	0,0	**1,27**
Standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.	⇧ 26,4 (8,7)	3	21,7	91,0	0,0	**1,22**
Gyv. sk., tenkantis 1 tabako licenc.	⇧ 191,2 (181,7)	37280	199,9	77,6	697,2	**0,96**

Gyv. sk., tenkantis 1 alkoholio licenc.	↑ 171,0 (153,9)	37280	185,8	43,8	417,2	**0,92**
Nusikalstamos veikos, susijusios su narkotikais 100 000 gyv.	↑ 67,1 (50,9)	25	96,8	466,2	14,2	**0,69**
Vaikų (0-17 m.), apsinuodijusių narkotinėmis medžiagomis, skaičius 10 000 gyv.	0,00	0	3,5	20,0	0,0	**0,00**
3.2. Skatinti sveikos mitybos įpročius						
Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	↓ 24,8 (32,0)	29	34,3	0,0	76,7	**0,88**
4 tikslas. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius						
4.1. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais						
Išvengiamų hospitalizacijų (IH) sk. 1 000 gyv.	↑ 25,2 (23,3)	933	19,5	40,8	8,7	**1,29**
Išvengiamų hospitalizacijų dėl cukrinio diabeto sk. (18+ m.) 1 000 gyv.	↑ 1,4 (1,2)	43	1,8	3,7	0,9	**0,78**
4.2. Plėtoti sveikatos infrastuktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą						
Slaugytojų, tenkančių 1 gydytojui, sk.	↓ 2,4 (2,6)	199	1,5	1,1	3,5	**1,60**
Šeimos gydytojų sk. 10 000 gyv.	→ 3,8 (3,8)	14	8,0	2,9	12,2	**0,48**
Apsilankymų pas gydytojus sk. 1 gyv.	→ 10,1 (10,1)	375733	9,6	4,8	12,1	**1,05**
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) (visi) 100 000 gyv. (TB registro duomenys)	↑ 8,0 (5,4)	3	3,5	14,5	0,0	**2,29**
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (nauji atvejai) (TB registro duomenys)	↑ 8,0 (5,4)	3	2,6	14,5	0,0	**3,08**
Sergamumas ŽIV ir jo sukeltomis ligomis 10 000 gyv. (NVSC duomenys)	↓ 0,3 (1,9)	1	0,6	1,4	0,0	**0,50**
4.3. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą						
Kūdikių mirt. 1000 gyvų gimusių	↓ 0,0 (4,1)	0	3,9	17,5	0,0	**0,00**
2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepijimo apimtys, proc.	↓ 79,8 (83,3)	210	85,4	50,0	96,1	**0,93**
1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielito, Haemophilus influenzae B skiepijimo apimtys (3 dozės), proc.	↑ 85,7 (85,2)	215	86,7	0,0	96,8	**0,99**
Vaikų, neturinčių ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis, proc.	↓ 24,8 (26,4)	788	24,2	5,7	31,8	**1,02**
Paauglių (15–17 m.) gimdymų sk. 1000 15-17 m. moterų	↑ 1,8 (0,0)	1	1,2	9,5	0,0	**1,50**
4.4. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę						

Mirtingumas dėl kraujotakos sist. ligų (I00-I99) 100 000 gyv.	↑ 761,8 (652,3)	284	665,7	1265,0	332,4	**1,14**
Standartizuotas mirtingumas dėl kraujotakos sist. ligų (I00-I99) 100 000 gyv.	↑ 671,9 (586,2)	284	629,8	883,8	408,8	**1,07**
Mirtingumas dėl piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyv.	↑ 297,7 (271,1)	111	274,9	457,9	133,0	**1,08**
Standartizuotas mirtingumas dėl piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyv.	↑ 253,2 (230,6)	111	253,7	426,6	143,0	**1,00**
Mirtingumas dėl cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv.	↑ 123,4 (91,3)	46	140,2	409,2	0,00	**0,88**
Standartizuotas mirtingumas dėl cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv.	↑ 106,3 (79,9)	46	131,8	323,8	0,00	**0,81**
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	↓ 63,3 (64,7)	236	68,1	144,6	26,6	**0,93**
Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų bėgyje dalyvavusi krūties vėžio programoje, proc.	↓ 64,1 (71,7)	5467	55,5	27,1	66,1	**1,1**
Tikslinės populiacijos dalis, 3 metų bėgyje dalyvavusi gimdos kaklelio programoje, proc.	↑ 81,1 (78,1)	7036	76,2	37,0	92,1	**1,06**
Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų bėgyje dalyvavusi storosios žarnos vėžio programoje, proc.	↑ 65,4 (65,0)	8730	58,4	31,2	70,7	**1,12**
Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi ŠKL programoje, proc.	↓ 39,5 (61,2)	4293	34,9	16,2	50,1	**1,13**

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

2025 m. geriausią (žalia spalva) Tauragės rajono savivaldybės situaciją Lietuvos savivaldybių kontekste atspindi 25 rodikliai.

Bandymų žudytis skaičius (X60-X84), X66-84) 100 000 gyv.;

Policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje sk. 1 000 gyv.;

Traumų dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje sk. 10 000 gyv.;

Mirtingumas dėl paskendimo dėl paskendimo (W65-W74) 100 000 gyv.;

Standartizuotas mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyv.;

Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.;

Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) sk. 10 000 gyv.;

Oro teršalų (KD2,5 ir / arba, 10 ir / arba azoto dioksido) vidutinė metinė koncentracija sav. (qg / m^3);

Mirtingumas / standartizuotas mirtingumas dėl narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.;

Nusikalstamos veikos, susijusios su narkotikais 100 000 gyv.;

Vaikų (0-17 m.) apsinuodijusių narkotinėmis medžiagomis, skaičius 10 000 gyv.

Išvengiamų hospitalizacijų dėl cukrinio diabeto sk. (18+ m.) 1 000 gyv.;

Slaugytojų, tenkančių 1 gydytojui, sk.;

Apsilankymų pas gydytojus sk. 1 gyv.;

Sergamumas ŽIV ir jo sukeltomis ligomis 10 000 gyventojų (NVSC duomenys);

Kūdikių mirt. 1000 gyvų gimusių;

Vaikų, neturinčių ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis, proc.;

Mirtingumas / standartizuotas mirtingumas dėl cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyv.;

Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.;

Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų bėgyje dalyvavusi krūties vėžio programoje, proc.;

Tikslinės populiacijos dalis, 3 metų bėgyje dalyvavusi gimdos kaklelio programoje, proc.;

Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų bėgyje dalyvavusi storosios žarnos vėžio programoje, proc.;

Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi ŠKL programoje, proc.

Prasčiausią Tauragės rajono savivaldybės situaciją Lietuvos savivaldybių kontekste atspindi 27 rodikliai (raudona spalva):

Savižudybių sk. / standartizuotas mirtingumas dėl tyčinio savęs žalojimo (X60-X84) 100 000 gyv.;

Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 gyv. (2024 m.);

Socialinę pašalpą gaunančių šeimų sk. 1000 gyv.;

Gyv. skaičiaus pokytis 1000 gyv.;

Mirtingumas / standartizuotas mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.;

Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (TB registro duomenys);

Sergamumas tuberkulioze (+recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyv. (TB registro duomenys);

Asmenų, kuriems pirmą kartą nustatytas sumažėjęs dalyvumo lygis, sk. 10 000 gyv.;

Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A09) 10 000 gyv. (NVSC duom.);

Mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyv.;

Mirtingumas / standartizuotas mirtingumas dėl alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.;

Gyv. sk., tenkantis 1 tabako licencijai;

Gyv. sk., tenkantis 1 alkoholio licencijai;

Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.);

Išvengiamų hospitalizacijų (IH) sk. 1 000 gyv.;

Šeimos gydytojų sk. 10 000 gyv.;

Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) (visi) 100 000 gyv. (TB registro duomenys);

Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv. (nauji atvejai) (TB registro duomenys);

2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepijimo apimtys, proc.;

1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielito, Haemophilus influenzae B skiepijimo apimtys (3 dozės), proc.;

Paauglių (15–17 m.) gimdymų sk. 1000 15-17 m. moterų;

Mirtingumas / standartizuotas mirtingumas dėl kraujotakos sist. ligų (I00-I99) 100 000 gyv.;

Mirtingumas dėl piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyv.;

Likusieji savivaldybės rodikliai patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę (geltona spalva).

7. SAVIVALDYBĖS PRIORITETINIŲ PROBLEMŲ ANALIZĖ

Išsamiai analizei, kaip prioritetinės sveikatos problemos, pasirinkti šie rodikliai:

1. Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) 100 000 gyv.
2. Mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyv.
3. Savižudybių skaičius (X60–X84) 100 000 gyventojų.

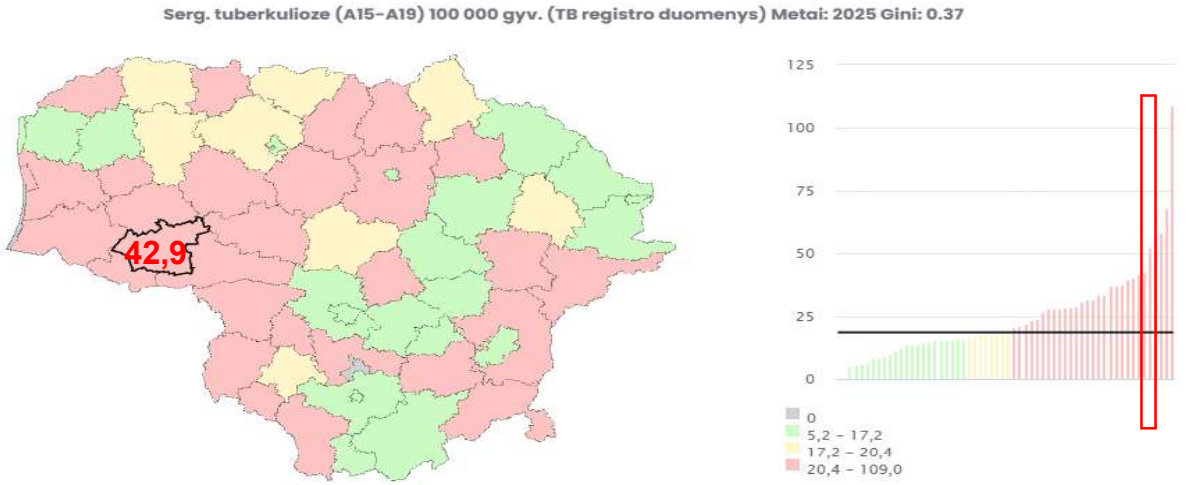
7.1. Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) (nauji atvejai) 100 000 gyv.

Vadovaujantis Nacionaline imunoprofilaktikos 2024–2028 metų programa (NIP), gerais vakcinacijos rodikliais laikomi tokie rodikliai, kai skiepijimų apimtys pagal pagrindinius vertinimo kriterijus yra ne žemesni kaip 90–95 proc.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Tauragės departamento Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus (toliau – Tauragės NVSC) duomenimis Lietuvoje sergamumas tuberkulioze yra vienas didžiausių Europoje. Nors sergamumo tuberkulioze epidemiologinė situacija šalyje stabilizuojasi, tačiau Tauragės r. savivaldybėje ši problema išlieka aktuali.

2025 m. Tauragės rajono savivaldybėje sergamumo tuberkulioze (nauji atvejai) 100 000 gyv. rodiklis (42,9 atvejai) 2,29 karto viršijo Lietuvos rodiklį (18,7 atvejai), o tarp 60 savivaldybių buvo **55 vietoje**, todėl pateko į raudonąją zoną (7 pav.). Didžiausia rodiklio

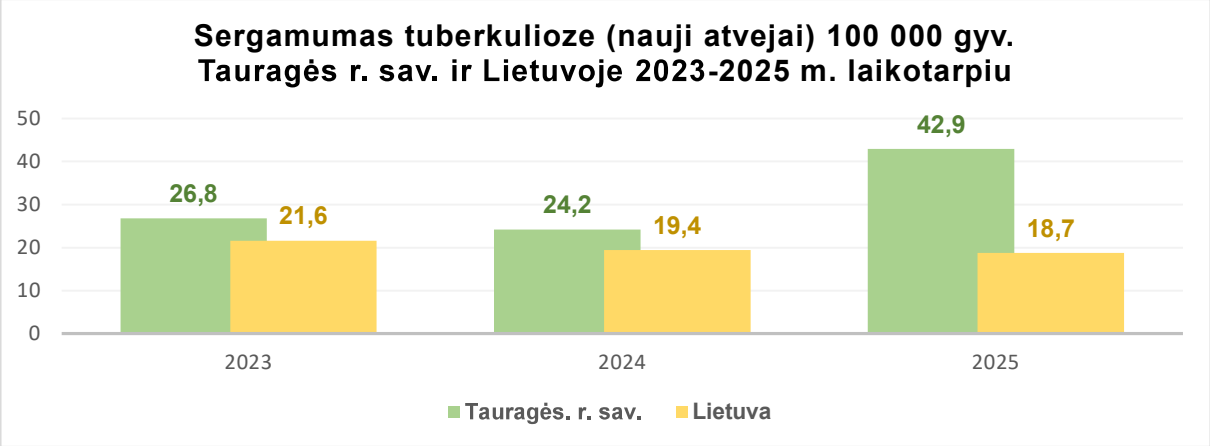
reikšmė tarp savivaldybių buvo Pakruojo savivaldybėje (109,0 atvejai), o mažiausia – Birštono ir Neringos savivaldybėse (0 atvejų).

7 pav. Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) (nauji atvejai) 100 000 gyv. Tauragės rajono savivaldybėje Lietuvos savivaldybių kontekste, 2025 m.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

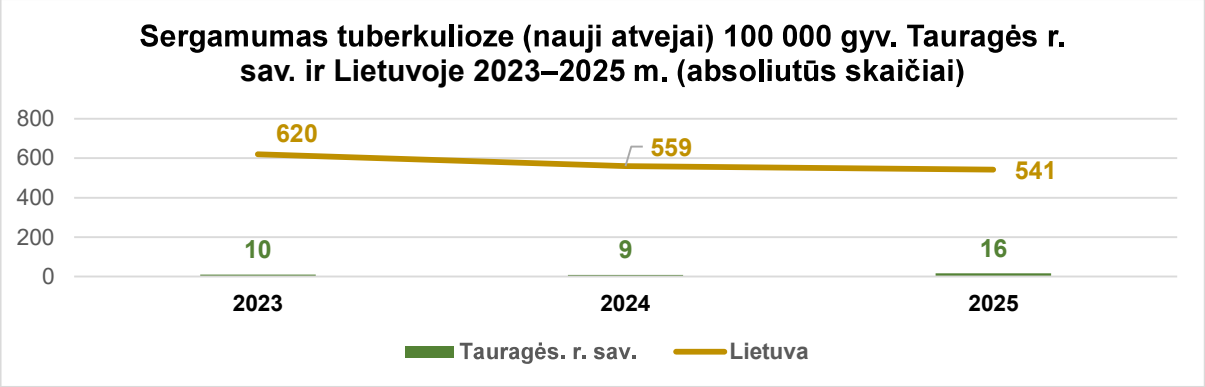
Lyginant šį rodiklį 2023–2025 m. laikotarpiu Tauragės rajono savivaldybėje su Lietuvos vidurkiu išryškėjo, kad savivaldybės rodiklis išliko didesnis (2023 m. – 1,24 karto, 2024 m. – 1,25 karto, 2025 m. – 2,29 karto) nei Lietuvos (8 pav.).

8 pav. Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) (nauji atvejai) 100 000 gyv. Tauragės rajono savivaldybėje ir Lietuvoje 2023–2025 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

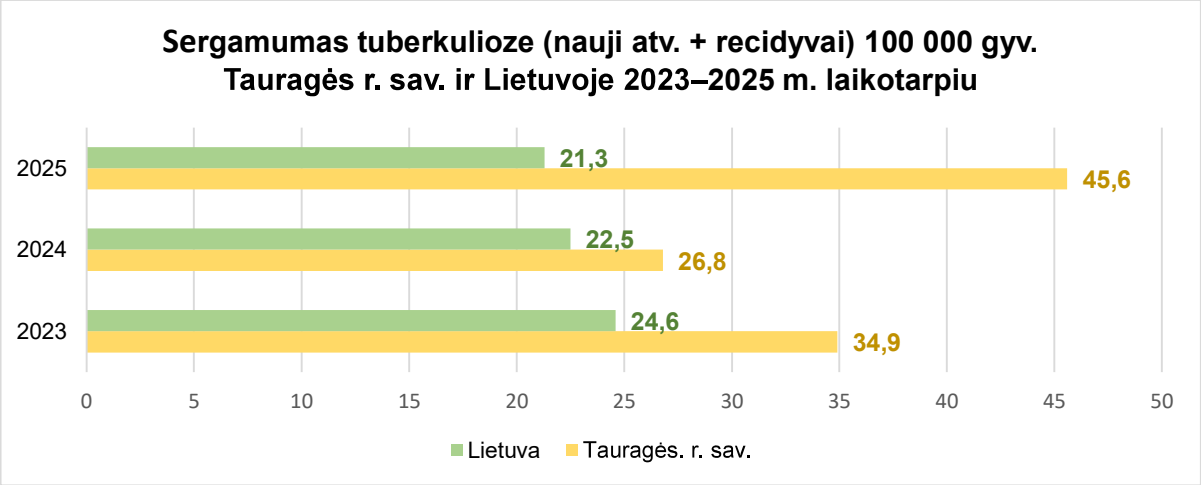
Analizuojant absoliučius šio rodiklio skaičius – tiek Lietuvoje, tiek Tauragės r. savivaldybėje 2023-2024 m. laikotarpiu atvejų skaičiai mažėjo, tačiau 2025 m. Tauragės r. sav. rodiklio skaičius nuo 9 atvejų išaugo iki 16 atvejų, o Lietuvos – sumažėjo nuo 559 atvejų iki 541 atvejo (9 pav.).

9 pav. Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) (nauji atvejai) 100 000 gyv. Tauragės rajono savivaldybėje ir Lietuvoje 2023–2025 m. laikotarpiu (absoliutūs skaičiai).

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

Rodiklio – **sergamumas tuberkulioze (A15–A19 (nauji atvejai + recidyvai)** – atvejų skaičius 100 000 gyv. savivaldybėje nuo 2023 m. (34,9 atvejai) iki 2024 m. (26,8 atvejų) sumažėjo 1,3 karto, o nuo 2024 m. iki 2025 m. (45,6 atvejai) padidėjo 1,7 karto. 2023–2025 m. laikotarpiu šis rodiklis išliko didesnis nei Lietuvos (10 pav.). Lietuvoje šio rodiklio atvejų skaičiai mažėjo, bet stipriai nepakito. Tarp 60 savivaldybių Tauragės r. savivaldybės rodiklis buvo 52 vietoje.

10 pav. Sergamumas tuberkulioze (A15–A19) (nauji atvejai + recidyvai) 100 000 gyv. Tauragės rajono savivaldybėje ir Lietuvoje 2022–2024 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

Analizuojant savivaldybės atvejus pagal lytį išaiškėjo, kad daugiau serga vyrai nei moterys (2025 m. iš 15 atvejų sirgo 10 vyrų ir 5 moterys, 2024 m. iš 10 atvejų sirgo 8 vyrai ir 2 moterys, 2023 m. iš 13 atvejų – 9 vyrai ir 4 moterys). Tauragės NVSC duomenimis, 2025 m. visi savivaldybės ligoniai buvo hospitalizuoti. Išsiaiškinta, kad sergantieji nuo 18 iki 67 m. amžiaus buvo įvairių socialinių sluoksnių. Atlikus tuberkuliozės židinių epidemiologinę diagnostiką, nustatyti ir ištirti kontaktiniai asmenys.

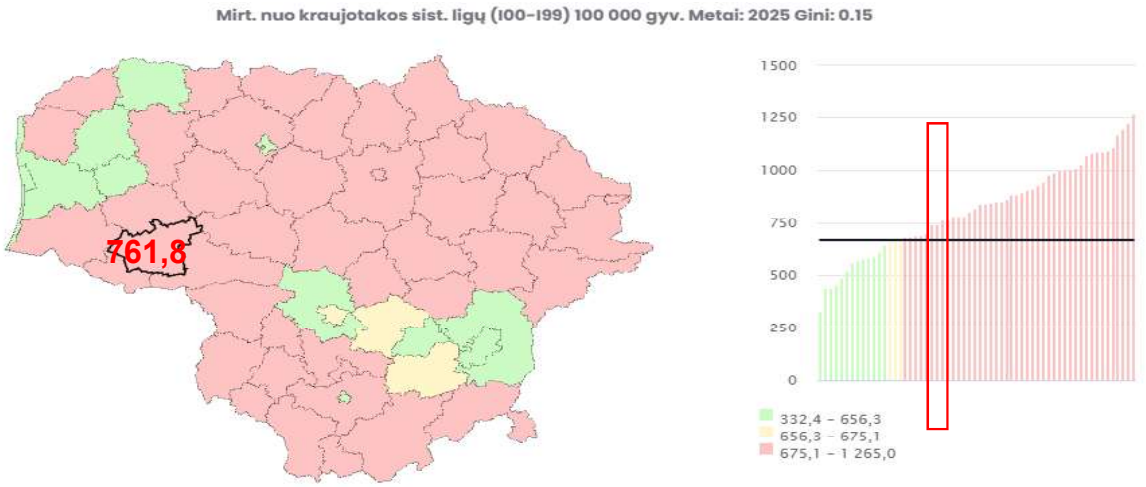
Efektyvi tuberkuliozės profilaktika apima naujagimių imunizavimą Kalmeto–Gereno lazdelių (Bacillus Calmette–Guérin (BCG)) vakcina, tuberkulino mėginių atlikimą vaikams bei suaugusiųjų tikrinimą, atliekant plaučių rentgenogramą. Naujagimių skiepijimo apimtys išlieka gana aukštos, tačiau nesiekia 95 proc. 2023 m. – 92,05 proc., o 2024 m. – 92,79 proc., 2025 m. – 93,46 proc.

Tuberkulino mėginiai vaikams atliekami prieš pradedant lankyti mokyklą. 2023 m. ištirta 92,12 proc. 6–7 metų amžiaus vaikų, 2024 m. – 81 proc., o 2025 m. – tik 73 proc. Rizikos grupėms priklausančių vaikų patikra nėra pakankama: 2023 m. ištirta 38 proc. vaikų, 2024 m. – 29 proc., o 2025 m. – 22 proc. Nepaisant taikomų profilaktikos priemonių, tuberkulino mėginių vaikams atliekama nepakankamai. Atviros plaučių tuberkuliozės plitimą apsunkina ir tai, kad šia liga užsikrėtę asmenys dažnai vengia nurodyti kontaktinius asmenis, su kuriais nuolat gyvena ar palaiko glaudžius ryšius.

Taip pat nežymiai daugėja sergančiųjų atspariomis vaistams tuberkuliozės formomis atvejų: analizuojant visus atvejus (2023 m. – 1 atvejis, 2024 m. – 2 atvejai, 2025 m. – 3 atvejai), ir rodiklio tik naujus atvejus (2023 m. – 1 atvejis, 2024 m. – 2 atvejai, 2025 m. – 3 atvejai).

7.2. Mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyv.

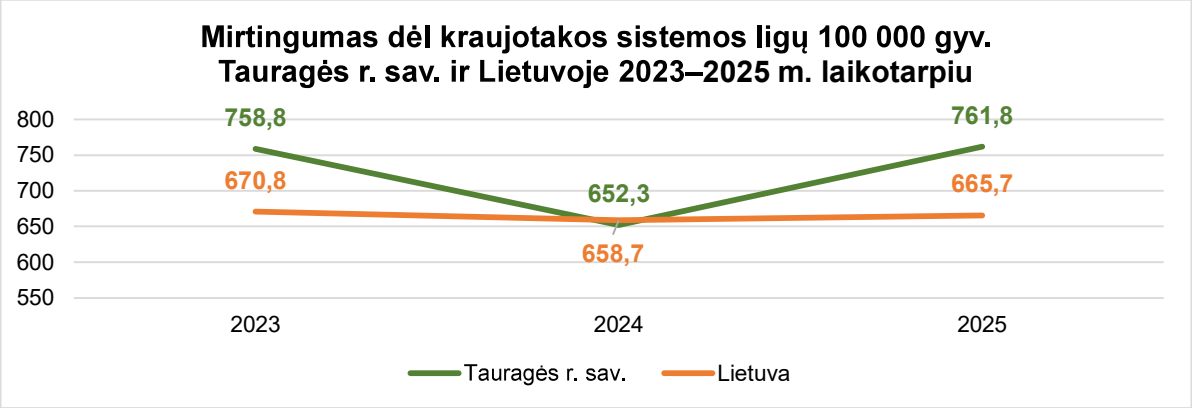
2025 m. Tauragės rajono savivaldybės rodiklis *mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų* (761,8 atvejai) buvo 1,14 kartų didesnis nei Lietuvos rodiklis (665,7 atvejai), todėl pateko į raudoną zoną. Tarp 60 savivaldybių šis rodiklis buvo **25 vietoje** (11 pav.). Didžiausia rodiklio reikšmė tarp savivaldybių buvo Ignalinos savivaldybėje (1265,0 atvejai), o mažiausia – Neringos savivaldybėje (332,4 atvejai).

11 pav. Mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų 100 000 gyv. Tauragės rajono savivaldybėje Lietuvos savivaldybių kontekste, 2025 m.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

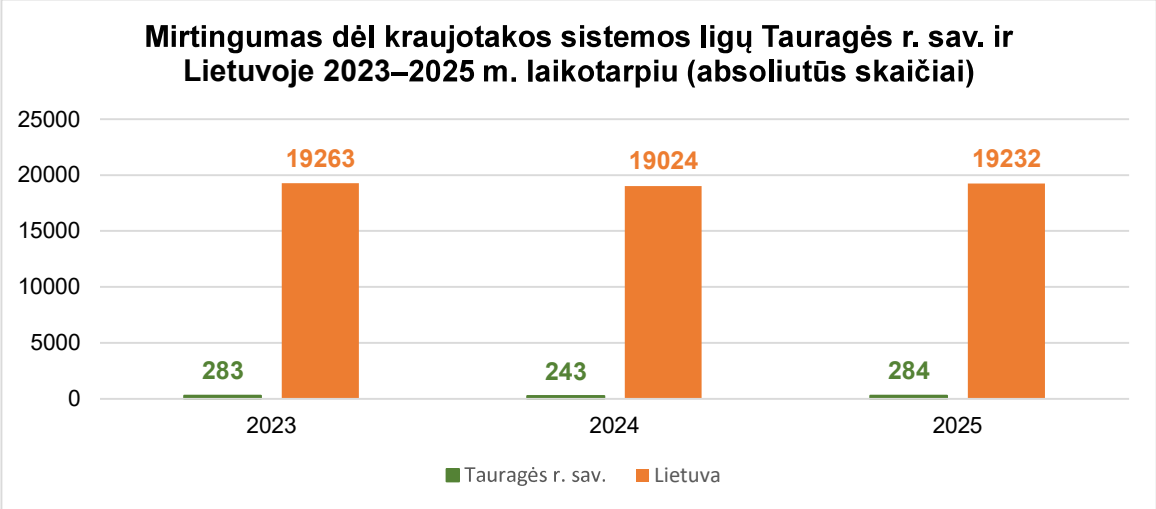
Apžvelgiant 2023–2025 m. laikotarpio Tauragės rajono savivaldybės ir Lietuvos rodiklius išryškėjo, kad nuo 2023 m. iki 2024 m. savivaldybės ir Lietuvos rodikliai sumažėjo, tačiau 2025 m. – vėl padidėjo. 2023 m. savivaldybės rodiklis buvo didesnis už Lietuvos rodiklį 1,13 kartų, o 2025 m. – 1,14 kartų (12 pav.).

12 pav. Mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų 100 000 gyv. Tauragės rajono savivaldybėje ir Lietuvoje 2023–2025 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

Analizuojant šio rodiklio absoliučius skaičius Tauragės r. sav. buvo nustatyta: 2023 m. – 283 atvejai, 2024 m. – 243 atvejai, o 2025 m. – 284 atvejai. Lietuvoje – 2023 m. – 19 263 atvejai, 2024 m. – 19 024 atvejai ir 2025 m. – 19 263 atvejai (13 pav.).

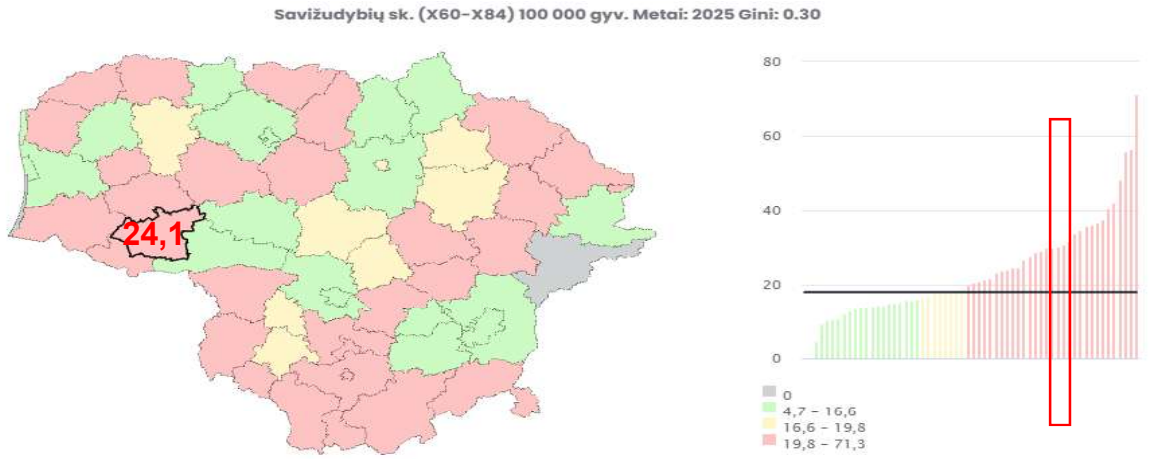
13 pav. Mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų 100 000 gyv. Tauragės rajono savivaldybėje ir Lietuvoje 2023–2025 m. laikotarpiu (absoliutūs skaičiai).

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

7.3. Savižudybių skaičius (X60-X84) 100 000 gyv.

Savižudybių skaičius – vienas iš svarbiausių rodiklių, rodančių visuomenės psichikos sveikatos būklę. Nors 2025 m. savižudybių rodiklis savivaldybėje (24,1 atvejis)

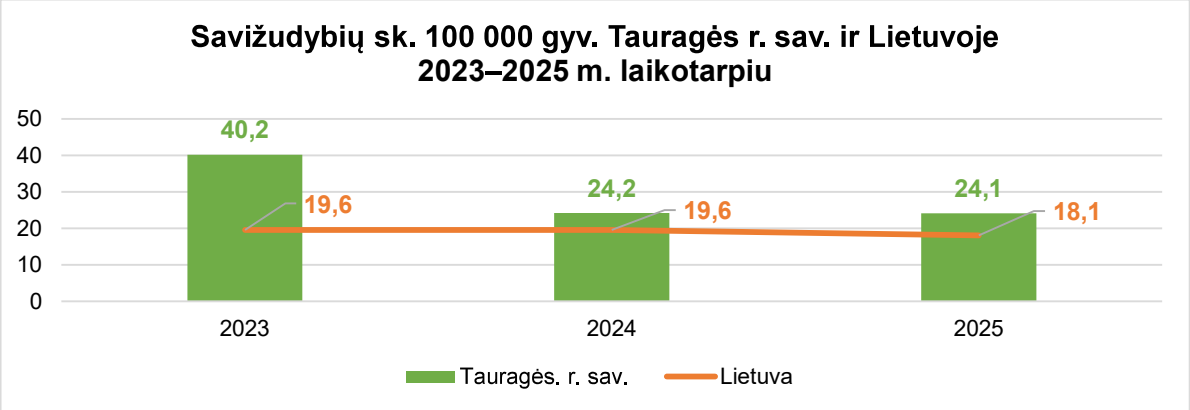
nežymiai sumažėjo, lyginant su 2024 m. (24,2 atvejai), tačiau buvo didesnis nei Lietuvos vidurkis 1,3 karto, ir pateko į blogą raudoną zoną (14 pav.). Tarp 60 savivaldybių šis rodiklis buvo **38 vietoje.** Didžiausias rodiklis Lietuvoje buvo Rietavo savivaldybėje (71,3 atvejai), o mažiausias – Neringos ir Švenčionių savivaldybėse (0 atvejų).

14 pav. Savižudybių skaičius 100 000 gyv. Tauragės rajono savivaldybėje Lietuvos savivaldybių kontekste, 2025 m.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

2023–2025 m. laikotarpiu savivaldybės rodiklis išliko didesnis nei Lietuvos rodiklis (2023 m. – 2,05 karto, 2024 m. – 1,23 karto, 2025 m. – 1,33 karto), tačiau visu šiuo laikotarpiu mažėjo (15 pav.). Lyginant 2023 m. (40,2 atvejai) su 2024 m. (24,2 atvejai) šis savivaldybės rodiklis sumažėjo 16 atvejų, o lyginant 2024 m. rodiklius su 2025 m. – sumažėjo 0,1 atveju.

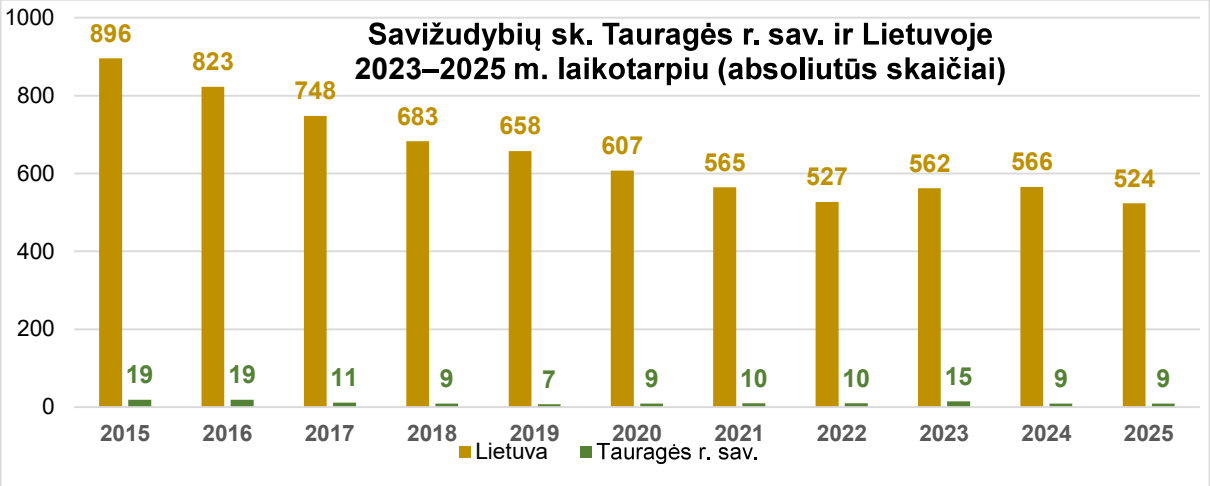
15 pav. Savižudybių skaičiaus 100 000 gyventojų rodiklis Tauragės rajono savivaldybėje ir Lietuvoje 2023– 2025 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

Analizuojant absoliučius savižudybių atvejų skaičius Tauragės r. savivaldybėje 2015–2025 m. laikotarpiu (16 pav.) išryškėjo, kad didžiausias savižudybių skaičius buvo

2015 m. ir 2016 m. (po 19 atvejų), o mažiausias – 2019 m. (7 atvejai). 2023 m. savižudybių skaičius siekė 15 atvejų, o 2023 m. ir 2024 m. sumažėjo iki 9 atvejų.

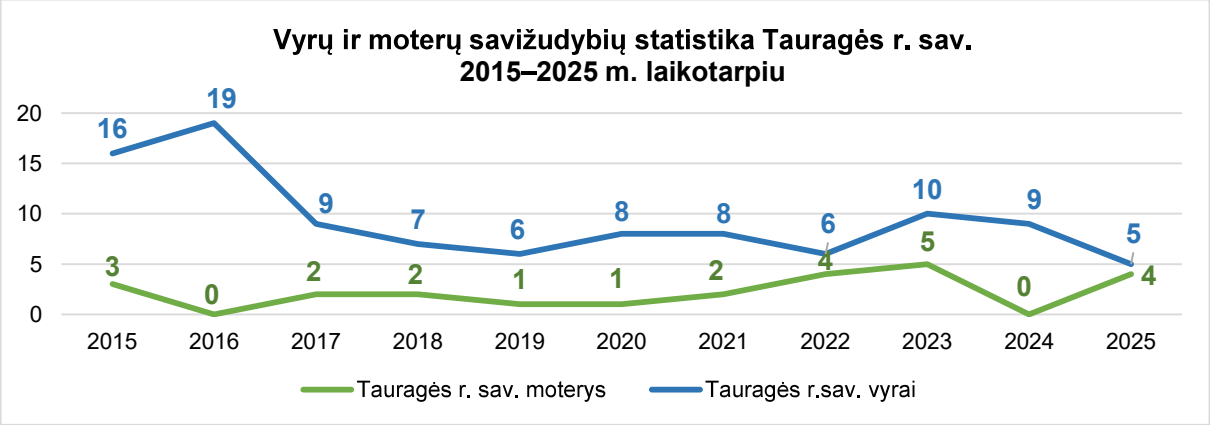
Lietuvoje 2015–2025 m. laikotarpiu didžiausias savižudybių skaičius (16 pav.) buvo 2015 m. (896 atvejai), o mažiausias – 2025 m. (524 atvejai). Analizuojant paskutinių trijų metų duomenis, Lietuvoje fiksuojami savižudybių skaičiai – 2023 m. – 562 atvejai, 2024 m. – 566 atvejai (padidėjo 4 atvejais), o 2025 m. – 524 (sumažėjo 42 atvejais).

16 pav. Savižudybių statistika (absoliutūs skaičiai) Tauragės rajono savivaldybėje ir Lietuvoje 2015–2025 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

Lyginant savižudybių statistiką tarp vyrų ir moterų Tauragės r. savivaldybėje 2015–2025 m. laikotarpiu didesnis savižudybių skaičius buvo vyrų nei moterų (17 pav.). Daugiausiai vyrų savižudybių užregistruota 2016 m. – 19 atvejų, o mažiausiai – 2025 m. – 5 atvejai. Moterų tarpe didžiausias savižudybių skaičius buvo 2023 m. – 5 atvejai, o 2016 m. ir 2024 m. – 0 atvejų.

17 pav. Vyrų ir moterų savižudybių statistika Tauragės r. savivaldybėje 2015–2025 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

2015–2025 m. laikotarpiu iš viso Tauragės r. sav. (2 lentelė) nusižudė 127 gyventojai, iš kurių 103 vyrai (50 iš miesto, 53 iš kaimo) bei 24 moterys (11 iš miesto, 13 iš kaimo).

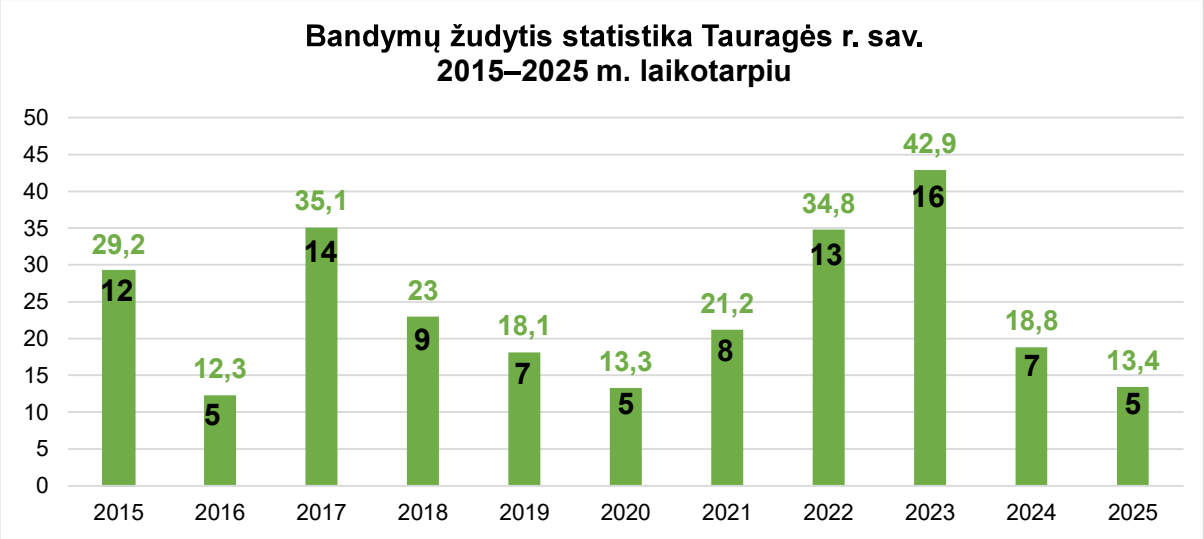
2 lentelė. Vyrų ir moterų savižudybių statistika Tauragės rajono savivaldybėje 2015–2025 m. laikotarpiu.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tauragės r. sav. savižudybių skaičius	Iš viso: 19 Moterų -3 Vyrų – 16	Iš viso: 19 Moterų - 0 Vyrų – 19	Iš viso: 11 Moterų -2 Vyrų - 9	Iš viso: 9 Moterų – 2 Vyrų - 7	Iš viso: 7 Moterų – 1 Vyrų - 6	Iš viso: 9 Moterų – 1 Vyrų - 8	Iš viso: 10 Moterų – 2 Vyrų - 8	Iš viso: 10 Moterų – 4 Vyrų – 6	Iš viso: 15 Moterų – 5 Vyrų – 10	Iš viso: 9 Moterų – 0 Vyrų – 9	Iš viso: 9 Moterų – 4 Vyrų – 5
Moterys iš miesto	2	0	2	0	0	0	2	2	1	0	2
Moterys iš kaimo	1	0	0	2	1	1	0	2	4	0	2
Vyrai iš miesto	7	10	6	2	2	3	3	4	4	5	4
Vyrai iš kaimo	9	9	3	5	4	5	5	2	6	4	1

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

2015–2025 m. laikotarpiu net 81 proc. visų savižudybių įvykdė vyrai. Tai patvirtina ryškią lyčių disproporciją ir poreikį prevencines priemones ypač orientuoti į vyrus. Iš visų nusižudžiusių asmenų nežymiai didesnė dalis vyrų ir moterų buvo iš kaimo vietovių. Tai rodo galimus miesto ir kaimo gyventojų skirtingus socialinius ir psichosocialinius rizikos veiksnius.

Didžiausias užregistruotų bandymų žudytis atvejų skaičius Tauragės r. savivaldybėje 2015–2025 m. laikotarpiu (18 pav.) buvo užregistruotas 2023 m. (16 atvejų), o mažiausias – 2016 m. (5 atvejai) ir 2020 m. (5 atvejai). 2024 m. šis rodiklis siekė 7 atvejus.

18 pav. Bandymų žudytis atvejų skaičius 100 000 gyventojų Tauragės r. savivaldybėje 2014–2024 m. laikotarpiu.

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys

8. IŠVADOS

1. 2025 m. sergamumo tuberkulioze (nauji atvejai) rodiklis savivaldybėje 2,29 karto viršijo Lietuvos vidurkį, tarp 60 savivaldybių buvo 55 vietoje, todėl Tauragės r. savivaldybė pateko į raudonąją zoną. Tuberkulioze 2 kartus daugiau sirgo vyrai nei moterys. Nežymiai padidėjo sergančiųjų atspariomis vaistams tuberkuliozės formomis atvejų skaičius.

2. Mirtingumo dėl kraujotakos sistemos ligų rodiklis 2025 m. ženkliai padidėjo, viršijo Lietuvos vidurkį 1,14 kartų, ir tarp 60 savivaldybių buvo 25 vietoje.

3. 2025 m. savižudybių rodiklis savivaldybėje išliko toks pat, kaip ir 2024 m. bei pateko į nepalankią – raudoną – zoną. Tarp 60 savivaldybių Tauragės r. savivaldybė užėmė 38 vietą. 2025 m. tarp nusižudžiusių asmenų didesnė dalis buvo vyrai, iš miesto. Užregistruotų bandymų žudytis atvejų skaičius sumažėjo.

9. REKOMENDACIJOS

1. Siekiant veiksmingai mažinti tuberkuliozės plitimą Tauragės rajono savivaldybėje, būtina taikyti kompleksines prevencijos ir kontrolės priemones, nukreiptas į ankstyvą ligos diagnostiką, efektyvią profilaktiką ir nuoseklią pacientų priežiūrą. Pirma, privalu išlaikyti ir didinti naujagimių skiepijimo BCG vakcina apimtis, kad jos atitiktų arba viršytų Nacionalinės imunoprofilaktikos programos rodiklius, taip pat aktyviau organizuoti tuberkulino mėginius (Mantu) 6–7 metų vaikams ir rizikos grupėse esantiems nepilnamečiams. Didėjant vaistams atsparios tuberkuliozės paplitimui, būtina griežtinti gydymo režimo laikymosi kontrolę – taikyti tiesiogiai stebimo gydymo (DOTS) bei nuotolinio stebėjimo modelius, užtikrinti nuolatinę sveikatos būklės stebėseną ir teikti socialinę paramą nutraukimo riziką patiriantiems pacientams. Šiems tikslams pasiekti reikalingas glaudus, operatyvus tarpinstitucinis bendradarbiavimas ir keitimasis informacija tarp asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, socialinių paslaugų tarnybų bei seniūnijų, sudarant sąlygas greitai nustatyti ligos atvejus, ištirti kontaktus bei organizuoti rizikos grupių suaugusiųjų patikras. Taip pat būtina vykdyti nuoseklią visuomenės švietimo ir informavimo kampaniją apie tuberkuliozės simptomus, plitimo kelius ir profilaktiką, taip mažinant ligos stigmatizaciją bei skatinant gyventojus atsakingai ir laiku kreiptis pagalbos.

2. Atsižvelgiant į Tauragės rajono savivaldybėje stebimą mirtingumo dėl kraujotakos sistemos ligų rodiklio augimą bei nepalankią dinamiką šalies kontekste, būtina kompleksiškai stiprinti širdies ir kraujagyslių ligų prevenciją, ankstyvąją diagnostiką ir paciento sveikatos priežiūros valdymą. Rekomenduojama didinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų (pirminės sveikatos priežiūros centro, ligoninės) dėmesį bei įsipareigojimus ankstyvajai ligų diagnostikai, skatinant šeimos gydytojus aktyviau kviesti ir tirti rizikos grupėms priklausančius pacientus. Taip pat būtina glaudžiai bendradarbiauti su Visuomenės sveikatos biuru, siekiant veiksmingiau įgyvendinti valstybines širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos bei sveikatos stiprinimo programas. Siekiant ilgalaikio šių priemonių poveikio, rekomenduojama nuosekliai vykdyti gyventojų švietimą apie pirmuosius insulto bei infarkto požymius, skatinti fizinį aktyvumą, sveiką mitybą, kokybiško miego svarbą, žalingų įpročių mažinimą bei užtikrinti sklandžią lėtinių ligų stebėseną. Siekiant užtikrinti šių priemonių veiksmingumą ir tęstinumą, būtina savivaldybės lygmeniu didinti finansavimą kraujotakos sistemos ligų prevencijos programoms.

3. Atsižvelgiant į Tauragės r. savivaldybėje nustatytas savižudybių tendencijas, būtina toliau nuosekliai stiprinti ir plėtoti kompleksišką savižudybių prevencijos bei krizių valdymo sistemą, ypatingą dėmesį skiriant vyrams kaip aukščiausios rizikos grupei, taip pat ankstyvam savižudiškų minčių atpažinimui ir laiku teikiamai pagalbai po bandymo žudytis.

Rekomenduojama savivaldybės lygmeniu nuosekliai organizuoti savižudybių prevencijos ir intervencijos mokymus švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų, teisėsaugos, priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, įmonių ir įstaigų darbuotojams bei NVO atstovams. Efektyviam šių priemonių įgyvendinimui būtina užtikrinti sklandų savivaldybės savižudybių prevencijos algoritmo veikimą ir savižudybių prevencijos koordinatoriaus veiklų integraciją, garantuojant glaudų tarpinstitucinį bendradarbiavimą tarp Pirminės sveikatos priežiūros centro, Psichikos sveikatos centro, ligoninės Priėmimo-skubios pagalbos skyriaus, Visuomenės sveikatos biuro, Socialinių paslaugų centro, Užimtumo tarnybos bei nevyriausybinių organizacijų. Taip pat svarbu laiku suteikti pagalbą bei pasirūpinti žmonėmis, patiriančiais riziką, ir nusižudžiusiųjų artimaisiais. Reikia užtikrinti, kad krizių atveju greitai suveiktų mobiliosios komandos paslaugų teikimas, bei skatinti bendruomenių renginius ir savitarpio pagalbos grupes, kurios stiprina ryšius, mažina baimę kreiptis pagalbos ir gerina emocinę savijautą.

1 priedas

2026 M. SUAUGUSIŲJŲ GYVENSENOS TYRIMAS

3 lentelė. Gyvenimo kokybės, sveikatos, laimingumo vertinimas, prislėgta nuotaika, artimi žmonės, ilgalaikės sveikatos problemos ir gyvensenos keitimas; sveikatos elgsena (fizinis aktyvumas ir mitybos įpročiai); rizikingas elgesys (tabako gaminių, elektroninių cigarečių, alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų vartojimas, saugumas kelyje) Tauragės rajono savivaldybėje 2026 m.

Rodiklis	Reikšmė	Moterys	Vyrai
Suaugusiųjų, kurie savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis (proc.)	76,8	81,1	71,6
Suaugusiųjų, kurie savo dabartinę sveikatos būklę vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis (proc.)	68,4	68,9	68,0
Suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ar labai laimingi, dalis (proc.)	69,6	74,1	64,0
Suaugusiųjų, per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ar daug labiau nei anksčiau, dalis (proc.)	10,5	9,2	11,7
Suaugusiųjų, kurie neturi nė vieno artimo žmogaus, kuriuo galėtų pasitikėti susidūrus su sunkiomis asmeninėmis problemomis, dalis (proc.)	2,3	0,4	4,6
Suaugusiųjų, kurie turi ilgalaikių sveikatos problemų, dalis (proc.)	35,8	38,6	32,5
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bandė keisti savo gyvenseną, bet nepakeitė, dalis (proc.)	80,4	83,3	76,8
Suaugusiųjų, kurie užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas ir daugiau per savaitę, dalis (proc.)	25,8	24,6	27,4
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves (neskaitant bulvių), dalis (proc.)	41,5	52,6	28,9
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius (neskaitant sulčių), dalis (proc.)	31,9	40,4	22,3
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo saldumynus, dalis (proc.)	15,5	18,4	12,2
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną geria nealkoholinius saldintus gėrimus, dalis (proc.)	1,9	0,9	3,0
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną geria energinius gėrimus, dalis (proc.)	0,9	0,4	1,5
Suaugusiųjų, kurie papildomai nededa druskos į paruoštą maistą, dalis (proc.)	36,5	36,8	36,5
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo tabako gaminius, dalis (proc.)	16,2	8,3	24,4
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių kasdien vartojo tabako gaminius, dalis (proc.)	16,4	8,3	24,9
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė elektronines cigaretes arba naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis (proc.)	6,6	5,7	7,6
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių kasdien rūkė elektronines cigaretes arba naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis (proc.)	6,6	5,7	7,6

Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)	0,7	0,4	1,0
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis (proc.)	19,0	12,7	26,4
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis (proc.)	15,7	10,1	22,3
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų (narkotikų) be gydytojo paskyrimo, dalis (proc.)	11,9	3,5	21,8
Suaugusiųjų, kurie visada tamsiu paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, dalis (proc.)	20,4	25,9	14,2
Suaugusiųjų, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobiliu, dalis (proc.)	96,5	99,2	93,1
Suaugusiųjų, kurie visada dėvi šalmą važiuodami dviračiu, dalis (proc.)	13,6	12,6	14,7

Šaltinis: Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenys